

УДК 687.01/745.03

РЕТРОСПЕКТИВА ФОРМУВАННЯ СТИЛЮ МІЛІТАРІ В ЖІНОЧІЙ МОДІ ХХ СТОЛІТТЯ

КОКОРИНА Галина, ДАВИДЕНКО Ірина, РОМАНЕНКО Юлія
Київський національний університет технологій та дизайну
galinaramasanova@gmail.com

Охарактеризовано фактори впливу на формування стилю мілітарі в європейській моді. Особливу увагу приділено дослідженню окремих ознак цього стилю в костюмі різних етапів еволюції дизайну одягу ХХ століття, зокрема в одязі часів Першої та Другої світових війн, а також в одязі 1970-1980-х років, коли відбувалася актуалізація мілітарних тенденцій. Проаналізовано значення стилю мілітарі в сучасній моді, зокрема в умовах воєнного стану в Україні, представлено практичні розробки вітчизняних дизайнерів.

Ключові слова: мода, дизайн одягу, стиль мілітарі, камуфляж.

ВСТУП

Військова форма, як і військова мода загалом, завжди мала певний вплив на одяг цивільного населення. Незалежно від змін в культурі, соціальному житті та протоколу відносин в армії, певні елементи військового костюма стали константами в цивільному одязі за останнє століття. Декоративні елементи, крій та кольорові особливості військової моди впливали на європейський одяг ще до того, як модельєри створили хакі, штани карго, пілоти, куртки-пілоти тощо, і продемонстрували їх на подіумі. Особливо сприйнятливими до цих впливів були чоловіки, які включали певні елементи військової форми у свій повсякденний одяг, але протягом ХХ століття, під час Першої та Другої світових війн, а також кожного разу, коли в світі відбувалися активні воєнні дії, жіноча мода зазнавала впливу військового стилю. Стиль мілітарі ґрунтується на чіткій конструкції та доцільності одягу, його виробництві за принципом «дешево і рціонально», на використанні камуфляжу як засобу парадоксального поєднання ідентифікації і одночасного маскуванню людини, яка її носить.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Завдання даного дослідження полягає в комплексному аналізі такого явища як стиль мілітарі в моді, його еволюції протягом ХХ століття, причин актуалізації та особливих ознак в сучасній моді.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

На початку ХХ століття жіноча мода формувалась під впливом стилю ар нуво, тяжіла до надзвичайної розкішності та елегантності, але з початком Першої світової війни все змінилось: одяг стає значно більш практичним та функціональним. Цей період став переломним в історії моди, вивів її на новий

рівень. Тяжкі часи призвели до того, що жінки на заміну чоловікам почали працювати на заводах та фабриках, що вимагало певної уніформи. Одяг став простим та зручним, крій – більш вільним, колорит – стриманим; брюки та сорочки поступово стали повсякденним жіночим одягом. Важливими елементами одягу стають такі запозичення з військової форми як накладні кишені, коміри-стойки, ремені, кокетки. В зв'язку з дефіцитом тканин практична військова форма часто перешивалася в цивільну, її підганяли за розмірами та змінювали дизайн відповідно новій моді. Але деякий одяг залишився незмінним, наприклад дощовик тренкот з широким коміром, погонами та ремнем. Саме за таких умов зароджувався стиль мілітарі, культивуючи колір хакі, зелені та коричневі відтінки, а також прями силуети, строгі лінії, лампаси, блискучі ґудзики, прострочені лацкани [1].

Наступна хвиля актуалізації теми мілітарі припадає на 1940-ті роки, коли вже під впливом Другої світової війни зросла потреба в економії матеріалів, фасони жіночого одягу стають більш практичними та лаконічними. Основні ознаки моди цього періоду: чіткий силует з акцентом на талії; довжина спідниць та суконь переважно до коліна; вироби з накладними кишенями та широкими поясами; стримані та приглушені кольори (оливковий, хакі, темно-зелений, коричневий). Але зазначимо, що мода 1940-х років дозволяла використання яскравих акцентних кольорів в якості додаткових, переважно, гірчично-жовтих та бордово-червоних [2]. Для покращення естетичної якості повсякденного одягу для населення в різних країнах Європи до швейного виробництва залучили видатних дизайнерів, які створили економний та, водночас, стильний і різноманітний одяг. Пальто, сукні, брюки, сорочки з простим кроєм та мінімальною обробкою чудово підкреслювали фігуру жінки і швидко стали популярними.

Повернення стилю мілітарі в моду 1970-1980-х рр. було зумовлено наявністю численних локальних конфліктів в різних регіонах світу. Натхненна уніформою, ретро-мода цих років цитувала моду 1940-х з її характерним силуетом із широкими плечами та шкіряним ремнем на талії [3]. Цікаво, що протягом цих років в рекламі та в модних журналах часто використовували образи, які асоціювалися з Другою світовою війною, і це сприяло просуванню модного продукту. Так у вересні 1982 року журнал «Vogue Italia» опублікував статтю під назвою «Un'altra Moda Militare» (Інша військова мода). Ця редакційна стаття доводила, що романтизація воєнних 1940-х років стала надзвичайно актуальною і нагадувала про аналогічну тенденцію 1970-х, яку запровадив Ів Сен-Лоран [4].

В останні роки стиль мілітарі став одним з найбільш популярних, він еволюціонував та адаптувався до актуальних тенденцій. Сьогодні, коли ми знову проживаємо воєнні часи, українські дизайнери перетворили його на показник сили, незалежності та національної автентичності. Разом з тим, вони надали цьому стилю комфорт та елегантність, адаптували його до різних напрямків моди, зокрема таких як casual і камуфляжний. Куртки-бомбери, штани-карго, подовжені жакети з ремнем та виразними плечами, сукні та комбінезони, виконані видатними дизайнерами різних країн світу, адекватно сприймаються як повсякденний одяг, так і одяг для особливих подій (рис.1).

а

б

в

г

Рис. 1. Сучасні образи в стилі мілітарі: а – Isabel Marant [2]; б – Ferragamo Fall [2]; в – Max Mara RTW [4]; г – Elie Tahari [4]

В даній роботі представлені ескізи жіночого одягу в стилі мілітарі, виконані в рамках підготовки бакалаврів за освітньою програмою «Дизайн одягу» в Київському національному університеті технологій та дизайну. Моделі виконані з використанням сучасних технологій створення та якісних матеріалів, що забезпечує довговічність та зручність виробів (рис.2).

Рис. 2. Ескізи моделей жіночого повсякденного одягу у стилістиці мілітарі (кафедра мистецтва та дизайну костюма КНУТД, 2025 р.)

Базовими елементами колекції одягу є жіноча сорочка з накладними кишенями, спідниця довжиною до колін та брюки класичні надзвичайно практичні, вигідно підкреслюють фігуру. Доповнюють ці образи в'язані деталі, які поєднують всі речі між собою.

ВИСНОВКИ

У дослідженні представлено результати аналізу умов формування стилю мілітарі в європейській жіночій моді. Воєнні конфлікти XX століття стали важливим фактором еволюції світової моди, запровадили особливий стиль, який відображає суспільні зміни, поєднує в собі унікальність і практичність. Тема війни залишається актуальною і сьогодні, формуючи нові дизайнерські рішення, які визначають подальший розвиток моди.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зміна жіночого гардеробу під час Першої світової війни. URL: <https://vogue.ua/article/fashion/tendencii/yak-zminilasya-moda-pislya-pershoji-svitovoji-viyni-48118.html>
2. Світові війни. Зміна моди майбутнього. URL: <https://babel.ua/texts/83254-svitovi-viyni-ochikuvano-zminili-maybutnye-yevropi-i-neochikuvano-zhinochu-modu-yak-u-garderobah-z-yavilis-kurtki-bomberi-i-chomu-bikini-suvora-neobhidnist-povoyennogo-chasu-fotoistoriya-babelya>
3. Кокоріна Г., Кудрявцева Н., Щербацька А., Каправа А. Петро як основа формування образу в сучасному дизайні костюма. Актуальні проблеми сучасного дизайну: матеріали IV Міжнародної науковопрактичної конференції. Київ: КНУТД, 2022. Том 1. С. 77-80.
4. Ben-Horin K. Uniformed Individuality: Military-Inspired Fashion of the 1980s. URL: <https://pinsndls.com/2012/07/19/uniformed-individuality-military-inspired-fashion-of-the-1980s-part-ii/>

KOKORINA H., DAVIDENKO I., ROMANENKO Y.

A RETROSPECTIVE OF THE FORMATION OF THE MILITARY STYLE IN WOMEN'S FASHION OF THE TWENTIETH CENTURY

The factors influencing the formation of the military style in European fashion are characterized. Particular attention is paid to the study of individual features of this style in costumes of different stages of the evolution of clothing design in the 20th century, in particular in clothing from the First and Second World Wars, as well as in clothing from the 1970s and 1980s, when military trends were being actualized. The article analyses the significance of military style in contemporary fashion, in particular in the context of martial law in Ukraine, and presents practical developments of domestic designers.

Keywords: fashion, fashion design, military style, camouflage.